

"Poiasnyly, yak bezviz vplynuv na trudovu mihratsiui ukrainsiv" [It Was Explained How Visa-free Affected the Labor Migration of Ukrainians]. *Gaseta.ua*. June 18, 2018. https://gazeta.ua/articles/economics/_poyasnili-yak-bezviz-vplynuv-na-trudovu-migraciyu-ukrayinciv/842942

Protsyk, I. S., and Kara, N. I. "Osoblyvosti protsesiv mihratsii naselennia Ukrainy" [Peculiarities of Ukrainian Population Migration Processes]. *Menedzhment ta pidpriyemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku*, no. 1 (2022): 231-240. <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/jun/28342/procik-231-240.pdf>

"Residence permits – statistics on stock of valid permits at the end of the year". *Eurostat. Statistics Explained*. 2022. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Residence_permits_-_statistics_on_stock_of_valid_permits_at_the_end_of_the_year

Stublely, P. "Coronavirus: Thousands of foreign NHS workers to have UK visas extended for one year". *Independent*. March 31, 2020. <https://www.independent.co.uk/news/>

<uk/home-news/coronavirus-nhs-visa-doctor-nurse-paramedics-home-office-migrantsa9438211.html>

"Trudova mihratsiia: skilky ukrainsiv pratsiuvaly za kordonom v 2019-2021 rokakh" [Labor Migration: How Many Ukrainians Worked Abroad in 2019-2021]. *Slovo i dilo*. March 18, 2021. <https://www.slovovidilo.ua/2021/03/18/infografika/suspilstvo/trudova-mihracziya-skilky-ukrayinciv-pracyuvaly-kordonom-2019-2021-rokax>

"Ukraine Refugee Situation". *UNHCR*. <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>

"Unemployment rate". *OESD. Data*. 2022. <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm>

Verbovyi, M. "Doktrynalni zasady mizhnarodnoi trudovoi mihratsii" [The Doctrine Principles of International Labour Migration]. *Demokratychni vriaduvannia*, iss. 7 (2011): 6-11. <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/feb/26949/verbovyj.pdf>

"Zahlen & Fakten zu Menschen auf der Flucht". *UNO Fluchtlingshilfe fur den UNHCR*. <https://www.uno-fluechtlingshilfe.de/informieren/fluechtlingzahlen>

УДК 338:364.65

JEL: I31; I38

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-12-196-201>

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

©2022 МИХАЙЛЕНКО Д. Г., ТУР О. В.

УДК 338:364.65

JEL: I31; I38

Михайленко Д. Г., Тур О. В. Проблеми організації державної підтримки населення в умовах військової агресії

Випробування, що обумовлені військовою агресією, яку розпочала РФ проти України 24 лютого 2022 року, викликають необхідність перегляду більшості сфер українського суспільного життя. Не оминули ці зміни й систему державної підтримки населення. Вимушено переселилися в більш безпечні регіони нашої держави та поїхали шукати притулок за кордоном понад 11 млн громадян України. Метою статті є визначення основних проблем організації державної підтримки населення в умовах військової агресії. Урядом визначено три напрями підтримки внутрішньо переміщених осіб (ВПО), а саме: гроші, робота, житло. За напрямом «Гроші» передбачені щомісячні виплати особам, що переїхали із зон активних бойових дій; на дитину батькам, які через військову агресію РФ були вимушені переїхати в більш безпечні регіони; інвалідам. За напрямом «Робота» запропоновано виплати роботодавцям за кожного працевлаштованого ВПО. За напрямом «Житло» передбачено компенсацію виплат на оплату комунальних послуг за кожного ВПО родинам, які безкоштовно їх прихистили. Комплекс заходів позитивно впливає на упорядкування життя ВПО на новому місці проживання, сприяє швидкому пошуку роботи та житла. Проте дії влади, що спрямовані на організацію державної підтримки населення, в умовах військової агресії мають певні обмеження: Уряд України працює достатньо ефективно в умовах воєнного стану, однак слід зазначити, що об'єктивно зумовлена швидкість прийняття рішень в обхід стандартних процедур викликає певні побоювання в середньо- та довгостроковій перспективі; існують певні проблеми із розміщенням ВПО, а також їх забезпеченням. Навантаження на державний бюджет посилюється зі збільшення кількості ВПО. Стан економіки України є низькоконкурентним, у зв'язку з цим надійність та організація державної підтримки населення залежить від допомоги міжнародних партнерів. Однак вектор розвитку соціальної підтримки населення в період повоєнного стану повинен мати євроінтеграційну спрямованість розвитку України. Така спрямованість сприятиме більш швидкій трансформації соціально-економічного середовища та посилить надійність системи соціального захисту населення.

Ключові слова: державна підтримка, допомога ВПО, соціальний захист населення, програми підтримки.

Рис.: 3. **Бібл.:** 12.

Михайленко Дар'я Геннадіївна – кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу макроекономічної політики та регіонального розвитку Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: mikhailenko.dg@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8420-6510>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/1445688>

Тур Олена Василівна – кандидат економічних наук, старший науковий співробітник відділу макроекономічної політики та регіонального розвитку Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: ellenn@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6229-8605>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/710848>

Mykhailenko D. H., Tur O. V. The Problems of Organization of the State Support of the Population in the Conditions of Military Aggression

The probation caused by the military aggression launched by the Russian Federation against Ukraine on February 24, 2022, necessitate a revision of most spheres of Ukrainian public life. The system of the State support of the population did not avoid these changes. More than 11 million citizens of Ukraine were forced to move to safer regions of our country or went to seek refuge abroad. The purpose of the article is to define the main problems of organizing the State support for the population in the conditions of military aggression. The government has identified three following directions of support for internally displaced persons (IDPs): money, work, housing. In the direction of «Money», monthly payments are provided to persons who have moved from the zones of active hostilities; to parents with children who, because of the military aggression of the Russian Federation, were forced to move to safer regions; to disabled persons. In the «Work» direction, payments were offered to employers for each employed IDP. In the direction of «Housing», compensation for utility payments for each IDP is provided to the families who sheltered them for free. The set of measures has a positive effect on the ordering of life of IDPs in their new place of residence, contributes to a faster search for work and housing. However, the actions of the authorities aimed at organizing the State support for the population in the conditions of military aggression have certain limitations: The Government of Ukraine works quite efficiently under martial law, but it should be noted that the objectively determined speed of decision-making, bypassing standard procedures, raises certain concerns in the medium and long term; there are certain problems with the placement of IDPs, as well as their provision. The burden on the State budget increases with an increase in the number of IDPs. The state of Ukraine's economy is low-competitive, in this regard, the reliability and organization of the State support for the population depend on the assistance of international partners. However, the vector of development of social support of the population in the period of the post-war period should have a European integration orientation of Ukraine's development. Such a focus will contribute to a faster transformation of the socioeconomic environment and strengthen the reliability of the social protection system.

Keywords: the State support, assistance to IDPs, social protection of the population, support programs.

Fig.: 3. **Bibl.:** 12.

Mykhailenko Daria H. – PhD (Economics), Associate Professor, Senior Research Fellow of the Department of Macroeconomic Policy and Regional Development, Research Centre of Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenerny Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: mikhailenko.dg@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8420-6510>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/1445688>

Tur Olena V. – PhD (Economics), Senior Research Fellow of the Department of Macroeconomic Policy and Regional Development, Research Centre of Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenerny Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: ellenn@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6229-8605>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/710848>

Нові випробування, що обумовлені «спеціальною військовою операцією», яку розпочала РФ проти України 24 лютого 2022 року, актуалізують перегляд і трансформацію більшості сфер суспільного життя нашої країни. Не оминули ці зміни і систему державної підтримки. Відомо, що понад 11 млн громадян України вимушено переселилися в більш безпечні регіони нашої держави та поїхали шукати прихисток за кордоном [1]. Дані про загарбання українських земель постійно змінюються, проте станом на 23.09.2022 р. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України наводить такий перелік областей, що знаходяться в тимчасовій окупації: 99,24% території Луганської області, 92,24% – Херсонської області, 72,46% – Запорізької області, 57,07% – Донецької області, 4,68% – Харківської області, 4,37% – Миколаївської області та 100% території Криму [2].

Харківська область, за даними Міжнародної організації з міграції [3], є лідером серед областей, з яких виїхала найбільша кількість населення (21%). Другою областю в цьому рейтингу є Київська (18%), за нею йде Донецька (15%) та Луганська області (5%). Також, за даними цієї ж організації, розподіл за регіонами громадян, що переміщені внаслідок військової агресії, такий: 3,5 млн осіб – мешканці сходу України, 1,8 млн громадян із півночі, жителі м. Києва складають 1,5 млн, 771 тис. осіб – з півдня нашої держави та

77 тис. – із центральних регіонів. Розподіл громадян, що погодилися на переміщення, наведено на рис. 1.

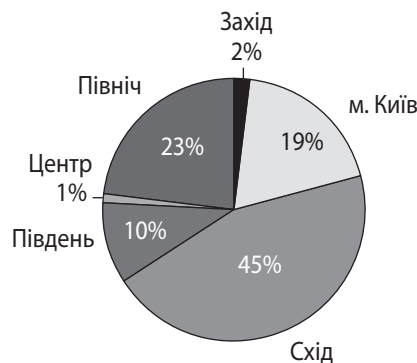

Рис. 1. Питома вага громадян, що погодилися на переміщення за макрорегіонами України

За допомогою опитування респондентів, що залишилися в небезпечних регіонах, було визначено причини, чому вони не покинули свої домівки. Респонденти виділяють відсутність коштів для переїзду, небезпечність переїзду, небажання полишити свої домівки [4].

Дослідженнями проблем державної підтримки населення займаються фахівці потужних вітчизняних наукових установ: Національного інституту стратегічних досліджень, Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національ-

ної академії наук України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України. Проте потребують уточнення деякі аспекти організації державної підтримки населення в умовах військової агресії.

Метою статті є визначення основних проблем організації державної підтримки населення в умовах військової агресії.

На уряд України покладено відповідальність за надання допомоги населенню, що постраждало від агресії РФ. Координацією заходів з питань надання допомоги займається Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України разом із профільними міністерствами та відповідними відомствами за підтримки гуманітарних партнерів. Одним із таких профільних міністерств, що забезпечує своєчасну, якісну та доступну підтримку українців, а також вибудовує систему надання соціальних послуг і здійснює соціальну роботу, є Міністерство соціальної політики України. Також 2 березня 2022 р. Президентом України Володимиром Зеленським було видано Указ № 93/2022 «Про координацію заходів з вирішення гуманітарних та соціальних питань» [5]. Цей документ передбачає утворення Координаційного штабу з гуманітарних і

соціальних питань, функцією якого є допомога громадянам у подоланні складних життєвих обставин у зв'язку зі збройною агресією РФ. Напрями роботи Координаційного штабу: гуманітарна допомога від урядів іноземних держав і міжнародних організацій; допомога від великого бізнесу військовим адміністраціям і громадам; допомога від органів влади військовим адміністраціям і громадам [5].

Головні суб'єкти, що беруть участь у наданні допомоги населенню, наведені на рис. 2.

Урядом запроваджено державні програми з підтримки внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Розглянемо їх більш детально.

Допомога ВПО, що частково або повністю покриває витрати на проживання, регламентується такими документами: Постанова КМУ № 332 від 20 березня 2022 р. «Порядок надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам», Зміни до Порядку надання гуманітарної допомоги та до Порядку надання допомоги на проживання ВПО від 9 квітня 2022 р. [6]. Так, допомогу на проживання з 1 травня 2022 р. можуть оформити такі категорії ВПО (рис. 3).

Урядом було визначено три напрями підтримки ВПО, а саме: гроші, робота, житло [7].

За першим напрямом – «Гроші» – передбачені щомісячні виплати по 2 тис. грн кожній особі, що переїхала із зон активних бойових дій та 3 тис. грн на

Рис. 2. Суб'єкти, що беруть участь у наданні допомоги українцям

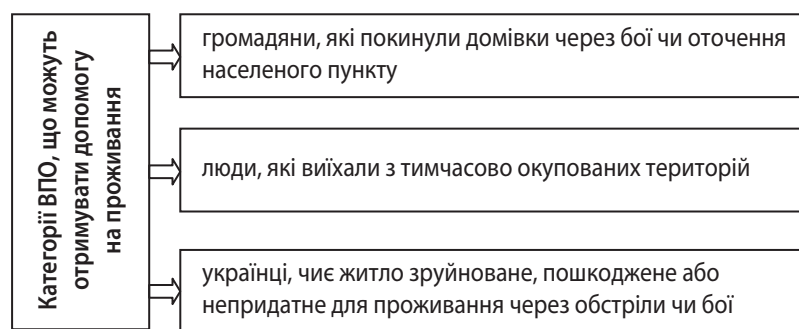

Рис. 3. Категорії ВПО, що можуть отримувати допомогу на проживання

дитину батькам, які через військову агресію РФ були вимушені переїхати в більш безпечні регіони. Також запропоновані виплати в розмірі 3 тис. грн щомісяця особам з інвалідністю. Допомогу можна оформити як у Центрах надання адміністративних послуг, у відділі соціального захисту або у представників місцевої влади, так і через додаток «Дія». Виплати можна отримати як на картку будь-якого банку, так і у відділеннях «Укрпошти». Перевагою такого формату оформлення є відсутність бюрократії та жодних паперів. Необхідною умовою для отримання грошової допомоги є отримання статусу ВПО, який можна сформуванати в додатку «Дія» або оформити в Центрах надання адміністративних послуг, звернувшись до відділу соціального захисту або до представників місцевої влади з подальшим інформуванням місцевих рад [6]. Така підтримка коштуватиме бюджету 13 млрд грн щомісяця.

Другим напрямом – «Робота» – передбачено виплати роботодавцям у розмірі 6,5 тис. грн за кожного працевлаштованого переселенця протягом двох місяців з дня працевлаштування. Підприємства, що беруть участь у цьому напрямку, повинні укласти трудовий договір з працівником, який має статус ВПО, подати відомості до Державного центру зайнятості або зареєструвати дані про працевлаштовану особу через портал «Дія». Такі правила діятимуть упродовж воєнного стану та ще 30 календарних днів після його завершення. Цей напрям сприяє стимулюванню роботодавців брати на роботу працівників з числа ВПО. Кількість зареєстрованих осіб за цією програмою складає понад 5 млн, необхідний обсяг фінансування – 32,5 млрд грн, проте обсяг виплат за цією програмою складає 22 млрд грн [8].

Третім напрямом – «Житло» – передбачено компенсацію виплат на оплату комунальних послуг у розмірі близько 450 грн на місяць за кожного ВПО родинам, які безкоштовно їх прихистили. Урядом запропоновано компенсацію громадам витрат на комунальні послуги, де надається тимчасовий прихисток (школи, дитсадки, будинки культури). Обсяг фінансування цієї програми становить 2 млрд грн щомісячно. Проте потреба у фінансуванні може значно зрости, якщо припустити, що всі родини, які були вимушені переїхати із зон активних бойових дій у більш безпечні регіони, реєструватимуться як ВПО. У такому випадку необхідний обсяг фінансування складатиме близько 28 млрд грн на місяць [6].

Вищенаведені заходи, що запроваджені Урядом України, позитивно впливають на становлення ВПО на новому місці проживання, сприяють швидшому пошуку роботи та житла.

Уряд України активно співпрацює з ООН. Так, Постановою КМУ «Про реалізацію спільного з Всесвітньою продовольчою програмою ООН проекту щодо додаткових заходів із соціальної підтримки

ВПО» № 446 від 15 квітня 2022 р. [9] та Меморандумом про взаєморозуміння між Міністерством соціальної політики України та Всесвітньою продовольчою програмою передбачені виплати додаткової грошової допомоги вразливим домогосподарствам. Виплати здійснюються протягом трьох місяців у розмірі 2 220 грн на кожного члена домогосподарства на місяць, але не більше, ніж для трьох осіб. Щоб отримати допомогу Міністерству соціальної політики України, необхідно сформуванати перелік ВПО вразливих категорій, відомості про яких включено до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, і передати його до Всесвітньої продовольчої програми ООН. Цією програмою планується додатково до державних програм підтримати близько 500 тис. осіб.

Завдяки співпраці з агенціями ООН та іншими міжнародними організаціями реалізуються програми грошових виплат. Станом на 5 травня 2022 р. такими програмами передбачено допомогу додатково до державних програм на суму 9,6 млрд грн. Понад 2 млн осіб з найбільш вразливих категорій, які постраждали від війни, за рахунок цих коштів отримують виплати в розмірі від 2 200 до 2 500 грн на місяць строком від 1 до 3 місяців [10].

Громади, що приймають ВПО, також активно співпрацюють з міжнародними організаціями та представниками бізнесу. Завдяки плідній співпраці було створено Центри видачі продуктових наборів для переселенців при обласній військовій адміністрації, які видають набори 1 раз на місяць на одну особу або на сім'ю. Слід зазначити, що в областях, де приймають ВПО, створюють місця компактного безкоштовного або платного проживання. Так, на Хмельниччині, за даними на 20.07.2022 р., а саме, на території Шепетівського району, ВПО розміщено на базі навчальних закладів, дитячих садочків, гуртожитків, готелю, а також у приватних будинках. У районі створено 15 348 розгорнутих місць для проживання ВПО, із них у державних і комунальних закладах – 3 237 місць, у приватній сфері – 12 111. Станом на 20.07.2022 р. у державних і комунальних закладах Шепетівського району проживало 177 осіб, у приватному секторі – 11 916 [11].

За даними сайту «Прихисток», на Дніпропетровщині створено центри з підтримки переселенців, де ВПО надають гуманітарну допомогу, лікування, влаштовують дітей до школи та пропонують роботу. Слід зазначити, що пересічні мешканці регіону безкоштовно надали прихисток у себе вдома громадянам із зон активних бойових дій, таким чином розмістивши понад 22 тис. переселенців. Насправді набагато більше мешканців Дніпропетровщини допомогли українцям із інших регіонів, які опинилися в біді. Так, рекордсменом з приймання переселенців можна визначити м. Дніпро, де порівняно з іншими містами України проживає найбільша кількість ВПО, а саме, 113 494 осіб [12].

Станом на 9 травня 2022 р. буковинці були готові безкоштовно надати вимушеним переселенцям 1 229 місць. Для проживання пропонують як кімнати, так і окремі квартири і будинки в Чернівцях та області.

Благодійною організацією Української греко-католицької церкви «Карітас» у рамках проекту «Emergency appeal – реагування на надзвичайні ситуації внаслідок бойових дій в Україні» було сформовано 20 тис. продуктових наборів для постраждалих від війни. У рамках проекту закуплено продуктів харчування на 1000 тис. євро. Продуктові набори сформовано таким чином, що один покриває двотижневу потребу в продуктах на одну людину. До складу наборів входять і продукти, готові до негайного споживання (м'ясні сніжки, горіхи, родзинки, печиво, м'ясні та рибні консерви, шоколадні батончики, згущене молоко), і продукти, що потребують приготування (макарони, крупи, олія, цукор, чай).

Проте дії влади, що спрямовані на організацію державної підтримки населення в умовах військової агресії, мають певні обмеження, а саме:

- ✦ по-перше, Уряд України працює достатньо ефективно в умовах воєнного стану, однак слід зазначити, що об'єктивно зумовлена швидкість прийняття рішень в обхід стандартних процедур викликає певні побоювання в довго- і середньостроковій перспективі;
- ✦ по-друге, існують певні проблеми із розміщенням ВПО, а також їх забезпеченням. Навантаження на державний бюджет посилюється зі збільшенням кількості ВПО.

Добробут громадян, що мешкають на деокупованих територіях; тих, що виїхали із зони активних бойових дій; і тих, що живуть в умовно безпечних регіонах, а також економічна спроможність нашої держави протистояти кризовим явищам залежить від сталого стану економіки та її конкурентоспроможності. Слід зазначити, що зараз стан економіки України є низькоконкурентним, у зв'язку з цим надійність та організація державної підтримки населення залежить від допомоги міжнародних партнерів. Однак вектор розвитку соціальної підтримки населення в період повоєнного стану повинен мати євроінтеграційну спрямованість розвитку України. Така спрямованість сприятиме більш швидкій трансформації соціально-економічного середовища та посилить надійність системи соціального захисту населення. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Маршалок Т., Маркуц Ю., Андрієнко Д. Внутрішні переселенці – 6,5 мільйона. Що з ними буде? Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/04/13/685663/>
2. Оновлено актуальний перелік окупованих територій для виплат переселенцям (станом на 23.09.2022 р.) URL: <https://news.dtk.ua/society/>

- community/76597-aktualnii-perelik-okupovanix-teritorii-dlya-viplat-pereselencyam-stanom-na-23092022-r
3. Вимушена міграція і війна в Україні (24 лютого – 24 березня 2022) / Cedos. 29.03.2022. URL: <https://cedos.org.ua/researches/vymushena-migracziya-i-vijna-v-ukrayini-24-lyutogo-24-bereznia-2022/>
4. Соціально-економічні та гуманітарні наслідки російської агресії для українського суспільства / Пищуліна О., Юрчишин В., Маркевич К. та ін. Київ : Центр Разумкова, 2022. 277 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2022_Gum.pdf
5. Указ Президента України «Про координацію заходів з вирішення гуманітарних та соціальних питань» від 02.03.2022 р. № 93/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/2022#Text>
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам» від 20.03.2022 р. № 332. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-p#Text>
7. Д. Шмигаль: Уряд запускає комплексну програму підтримки переселенців // Урядовий портал. 21.03.2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/denis-shmigal-uryad-zapuskaye-kompleksnu-programu-pidtrimki-pereselenciv>
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні» від 20.03.2022 р. № 331. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-2022-p#Text>
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про реалізацію спільного з Всесвітньою продовольчою програмою ООН проекту щодо додаткових заходів із соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб» від 15.04.2022 р. № 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/446-2022-p#Text>
10. 500 тисяч українців отримають додаткові виплати завдяки співпраці Мінсоцполітики з Всесвітньою продовольчою програмою ООН // Урядовий портал. 04.05.2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/500-tisyach-ukrayinciv-otrimayut-dodatkovy-viplati-zavdyaki-spivpraci-minsocpolitiki-z-vsivitnoyu-prodovolchoyu-programoyu-onn>
11. Моніторинг додержання прав ВПО на належний соціальний захист Управлінням соціального захисту населення Шепетівської РДА на Хмельниччині. URL: https://www.ombudsman.gov.ua/uk/news_details/monitoring-doderzhannya-prav-vpo-na-nalezhnij-socialnij-zahist-upravlinnyam-socialnogo-zahistu-naselennya-shepetivskoyi-rda-na-hmelnichchini
12. Дніпропетровщина вже прихистила більш ніж 300 тисяч переселенців. URL: <https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/50500/dnipropetrovschina-vzhe-prihistila-bilsh-nizh-300-tisyach-pereselenciv>

REFERENCES

“500 tysiach ukraintiv otrymaiut dodatkovy vyplaty zavdyaki spivpratsi Minsotspolityky z Vsesvitnoiu prodovolchoiu prohramoiu OON” [500,000 Ukraini-

ans Will Receive Additional Payments Thanks to the Cooperation of the Ministry of Social Policy with the UN World Food Program]. Uriadovyi portal. May 04, 2022. <https://www.kmu.gov.ua/news/500-tisyach-ukrayinciv-otrimayut-dodatkovy-viplati-zavdyaki-spivpraci-minsocpolitiki-z-vsievitnoyu-prodovolchoyu-programoyu-oon>

“D. Shmyhal: Uriad zapuskaie kompleksnu prohramu pidtrymky pereselentsiv” [D. Shmyhal: The Government Is Launching a Comprehensive Program of Support for Displaced Persons]. Uriadovyi portal. March 21, 2022. <https://www.kmu.gov.ua/news/denis-shmigal-uryad-zapuskaye-kompleksnu-programu-pidtrimki-pereselenciv>

“Dnipropetrovshchyna vzhe prykhystyla bilsh nizh 300 tysyach pereselentsiv” [Dnipropetrovsk Region Has Already Sheltered More Than 300,000 Displaced People]. <https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/50500/dnipropetrovshchina-vzhe-prihystila-bilsh-nizh-300-tisyach-pereselenciv>

[Legal Act of Ukraine] (2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/2022#Text>

[Legal Act of Ukraine] (2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-n#Text>

[Legal Act of Ukraine] (2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-2022-n#Text>

[Legal Act of Ukraine] (2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/446-2022-n#Text>

“Monitorynh doderzhannia prav VPO na nalezhnyi sotsialnyi zakhyst Upravlinniam sotsialnoho zakhystu naselennia Shepetivskoi RDA na Khmelnychchini”

[Monitoring of Compliance with the Rights of IDPs to Proper Social Protection by the Department of Social Protection of the Population of Shepetivsk RDA in Khmelnytskyi Region]. https://www.ombudsman.gov.ua/uk/news_details/monitoring-doderzhannya-prav-vpo-na-nalezhnij-socialnij-zahist-upravlinnyam-socialnogo-zahistu-naselennya-shepetivskoyi-rda-na-hmelnichchini

Marshalok, T., Markuts, Yu., and Andriienko, D. “Vnutrishnikh pereselentsiv - 6,5 miliona. Shcho z nymy bude?” [Internally Displaced People - 6.5 Million. What Will Happen to Them?]. *Ekonomichna pravda*. <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/04/13/685663/>

“Onovleno aktualnyi perelik okupovanykh terytorii dlia vyplat pereselentsiam (stanom na 23.09.2022 r.)” [Updated the Current List of Occupied Territories for Payments to Displaced Persons (as of September 23, 2022)]. <https://news.dtk.ua/society/community/76597-aktualnii-perelik-okupovanix-teritorii-dlya-vyplat-pere-selencyam-standom-na-23092022-r>

Pyshchulina, O. et al. “Sotsialno-ekonomichni ta humanitarni naslidky rosiiskoi ahresii dlia ukrainskoho suspilstva” [Socio-economic and Humanitarian Consequences of Russian Aggression for Ukrainian Society]. Kyiv : Tsentrazumkova, 2022. https://razumkov.org.ua/uploads/article/2022_Gum.pdf

“Vymushena mihratsiia i viina v Ukraini (24 liutoho – 24 bereznia 2022)” [Forced Migration and War in Ukraine (February 24 – March 24, 2022)]. *Cedos*. March 29, 2022. <https://cedos.org.ua/researches/vymushena-migracziya-i-vijna-v-ukrayini-24-lyutogo-24-bereznia-2022/>